

Iz življenja in sveta

Vladivostok

Zgoraj postaja v Vladivostoku. Spodaj prizor z vladivostoške ulice

Črv slepilec

Je črv, ki te lahko oslepi. Imenuje se v latinskem imenu »onchocerca«.

Ko se pred nekoliko leti v gvatemalskih in južnoameriških pragozdnih polagali nove kavne plantaže, so mnogi delavci in nameščenci hipoma oboleli. Glava in obraz sta jim otekala, v očeh jih je žgalo in po nekoliko dneh so oslepli. Bolezen se je tako širila, da so začeli še zdravi ljudje v paničnem strahu ostavljati okužene kraje. Tamošnji indijanski domačini so že dolgo govorili, da so v notranjosti dežele v nepristopnih ozemljih celi rodovi slepih Indijancev.

Seveda se je začela znanost kmalu zanimati za čudno bolezen. Nekoga dne je ameriški zdravnik dr. Robles v Gvatemali preiskoval skoraj oslepelega indijanskega dečka. Pod kožo njegove glave je našel

na majhne turčke in ko je enega prerezal, je našel v njem do 40 cm dolgega, kakor las tankega črva, ki je ležal pod kožo v zvrtku. Te črve je dr. Robles dečku izvlekel in glej, po nekoliko dneh je bil mali pacient popolnoma zdrav in vid mu je rabil kakor prej! Našli so torej povzročitelja dotlej nepojmljive slepote. Pozneje raziskovanja so še ugotovila, da učinkuje črv slepleno s svojimi strupenimi izločninami, ki dražijo očesne živce tako dolgo, da ne morejo več prenašati vidnih vtisov. Izločnine pa nikakor ne uničijo živcev, kakor smo videli na navedenem primeru. Ličinke črva krožijo v krvi in jih neka vrsta komarjev, ki jih vsrkava s krvjo, prenaša na zdrave ljudi. Nekaj časa se plazijo po novem telesu, potem se zatirijo pod kožo na glavi in začetek slepote je tu.

Najnovejšo uničevalno sredstvo

Ameriški inženjer Barlow je izumil novo uničevalno sredstvo, ki omogoča s pomočjo električnih valov uničiti v okrožju 1600 km v teku 24 ur vsak predmet, tudi celo mesto. Za izvedbo je potrebnih okrog 5000 moč in 15.000 enot njegovega novega razstreliva. Barlow hoče dati svoj izum na razpolago baje Društvu narodov, ker upa, da bo na ta način vsaka bodoča vojna onemogočena.

Kakšen je prav za prav njegov izum, še ni točno znano. Angleški vojaški krogi menijo, da gre za letalo brez posadke, ki ga bo mogoče ravnanje brezpilotno in ki bo polno razstreliva, na določenem mestu pa bo eksplodiralo.

Škof severnega tečaja

Francoški pater Arsène Turquetil je bil prošle dni imenovan za škofa vsega področja, ki spada pod severni tečaj. Pater Arsène pripada redu Breznadežne device, ki ima sedež v Franciji in je pri Eskimih in drugih prebivalcih severnih krajev zelo priljubljena osebnost. Deloval je dolgo v Hudsonovem zalivu in na Grönlandu. Ozemlje, ki so ga mu zdaj izročili v dušno pastirstvo, je večkrat prepotoval in pozna dobro njegove razmere. Novo ustanovljena škofija obsega ogromno površino, ki skoro presega celotno evropsko ozemlje. Cerkevna občina pa je v primeri z ozemljem pičila in šteje komaj 8000 duš. Škof bo kakor doslej potoval od naselbine do naselbine s samni in v nemal odnošne prebivalce za cerkev, ki mu je poverila visoko dostojanstvo.

Znanost in umetnost

Smrt V. P. Polonskega

V Moskvi je umrl 45letni literarni zgodovinar in kritik Vjačeslav Pavlovič Polonski. Njegovo ime je bilo širno rusije dobro znano še pred vojno, vendar se je razvil do popolnosti šele po revoluciji, in sicer kot vodja oddelka za književnost v rdeči vojski. Ustanovil in vodil je reviji »Pečat i revolucija« ter »Novy mir«. Na razvoj povojne književnosti v Rusiji je imel velik vpliv. Prizadeval si je posebno doseči izenačenje med sodobnimi tendencami in med klasično tradicijo. V Rusiji je bil na glasu kot teoretik tako zvanih »poputečikov«, kot raziskovalec pa si je pridobil največ zaslug za študij Bakunina. Pokosil ga je pegavec, s katerim se je bil okužil za bivanja v Magnitogorsku, kamor ga je poslala vlada, da bi zbral gradivo za večje delo o tem kraju.

Ruski vzlet v stratosfero

V mestnih tvmnicah za aeroplane v Leningradu gradi inženjer S. Vasjenko s pomočjo celega štaba tehnikov in strokovnjakov za balone velik balon, s katerim bo vzletel v stratosfero do višine 20.000 m.

Umetni dež

Pisarna dunajskega velesejma sporoča, da se je nekemu koroškemu tehniku posrečilo rešiti problem umetnega dežja. Iznajditelj, po letih se zelo mlad mož, je skonstruiral napravo, ki baje s pomočjo zemškega magnetizma sprosti oblake do višine 2500 m, da se iz njih vlije dež. Po dežju se oblaki razmaknejo in nastane jasno vreme. Aparat koroškega tehnika je zelo enostaven in se bo predvajal na dunajskem velesejmu od 13. do 20. marca.

Komisije in štedenje

Na železniški progi Saalfelden-Wörgl so opazili čuvaj pred kratkim neko pomamljivost, ki se je morala v interesu prometa odstraniti. Železniška direkcija je poslala na dotično mesto komisijo, v kateri so bili poleg njenega zastopnika tudi predstavniki trgovskega ministrstva, deželne vlade, krajevne politične oblasti itd. Vsega skupaj je štela komisija 12 oseb. Poklicali so brezposelnega delavca, ki je popravil defekt za 24 Din, medtem ko je morala država plačati komisiji za njen ogled 2400 Din.

Minister dr. Beneš

je bil izvoljen za glavnega poročevalca na razorožitveni konferenci v Ženevi

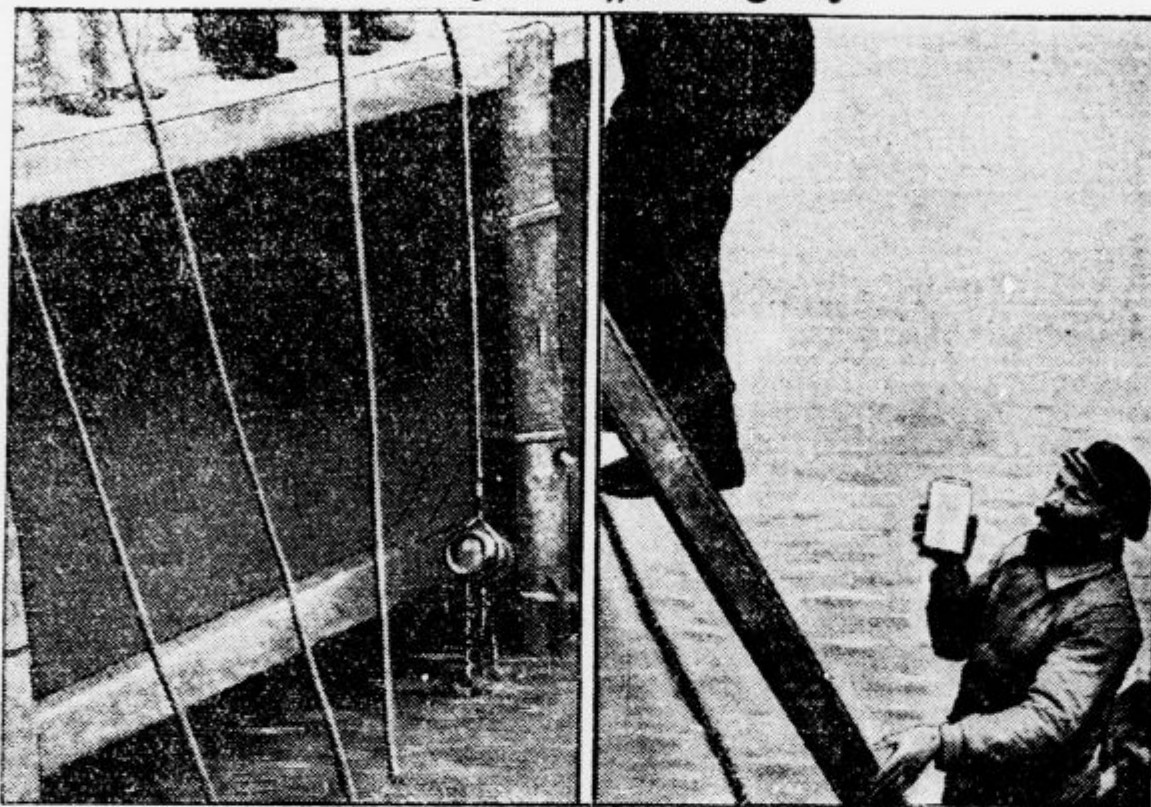
Potop »Titanica« v radiu

V angleški javnosti je nastal velik hrup zaradi dramatizacije katastrofe »Titanica«, ki naj bi se oddajala po radiu v svet. Med korporacijami, ki ogorčeno protestirajo proti temu, je na prvem mestu paroplovna družba White Star Line, čije last je bila potopljena ladja. Odločujoči činitelji družbe smatrajo, da pomeni dramatizacija katastrofe »Titanica« v radiu najmanj neokusnost. Tudi neki angleški častnik, ki je pomagal reševati brodolomce s ponesrečene ladje se je izjavil proti dramatizaciji, češ, da bi takšna stvar žalila čustva preostalih ponesrečencev in žrtev katastrofe. Avtor drame »Titanica« pa izjavlja, da se ne bo oziral na proteste in da se bo uprizaritev po radiu vršila kakor je bilo napovedano v programu.

Gotobja invazija v Bretagn

Kmetje iz okolice Laval v Bretagni se pritožujejo nad invazijo golobov, ki so prišli v njih kraje neznan od kod ter zobijo hrano na poljih. Invazija golobov je tako močna, da grozi uničiti vso pomladno setev.

Zlati milijoni z »Berengarije«

Pri izkladanju sodov zlata v Cherbourgu je počila veriga žerjava. Več sodov je padlo v morje, kamor so takoj spustili potapljače, ki pa se jim je le deloma posrečilo dvigniti zlate zaklade

Startal bo spomladi 1933 v Harkovu. Dotlej se bo vršilo več poskusnih voženj v manjši višini. Ruski balon je tako velik kakor svoječasi balon »Norge«, s katerim sta letela Amundsen in Nobile čez severni tečaj. Napolnili pa bodo samo dvajseti del balona s čistim vodikom. Ta količina se bo v višini 20.000 m petdesetkratno povečala. Balonova gondola bo imela podoben rotacijskega elipsoida in se bo hermetično zaprla. Opremljena bo s celovito najnovejših pridobitev za proučevanje stratosfere. Povratek balona na zemljo bo dosegel pilot na ta način, da bo razkiral obod na dvoje. Plin se bo polagoma izgubil in iz prejšnjega oboda se bo stvorilo ogromno padalo, ki bo neslo gondolo s pilotom počasi proti zemlji. Gondola bo merila v premeru 2 m in v njej bo prostora za dva človeka.

Četrta piramida v puščavi

Egiptski arheolog Selim paša je napisal obširno poročilo o najdbi četrte piramide pri Gizeh. V uvodu pravi, da je njegova odprava iskala grob kralja Seršeskata, pa je našla na piramido. Pozneje se je našel v bližini piramide tudi iskani grob. Četrta piramida, o kateri govori že Herodot v svoji zgodovini, meri ob vznožju 60

metrov v kvadratu in je bila visoka 53 metrov, ohranjena pa je samo do višine 20 m. V notranjščini piramide so se našli tudi razni zgodovinski predmeti in grob kraljice Kent Kavea, čije ime je izdobljeno v kamnih na zunanji strani piramide. To je prvi primer, da je kraljica po smrti počivala poleg kralja v isti grobnici. Egiptologi menijo, da je bila ta piramida zgrajena v dobi pete dinastije (2560–2420 pr. Kr.) in da je bila kraljica Kent Kaves soproga kralja Neferenkara, tretjega kralja pete dinastije.

Pianistične tekme v Varšavi

6. marca se prično v Varšavi pod protektoratom predsednika poljske republike velike mednarodne pianistične tekme. Kosali se bodo pianisti vseh dežel v Chopinovih skladbah. Program, ki je za vse tekmovalce enak, obsega po en Chopinov klavirski koncert, eno sonato, dve etudi, eno nokturno, dve mazurki in eno polonezo. Zmagovalci bodo razdeljeni na več kategorij. Za prvega je določena nagrada 5000 poljskih zlotov, za drugega 3000, za tretjega pa 2000 zlotov. Ostali prejmejo časne diplome. Udeležba na tekmah bo, po prijavah sodeč, zelo velika. Doslej so se prijavili klavirski umetniki iz vseh delov sveta.

Zadnja pot pisatelja kriminalnih romanov

Edgarja Wallacea so pokopali nad vse skromno v Little Marlowu, v angleški grofiji Buckinghamshire. V žalnem prevodu so šli za njegovo krsto celo Indijanci v bojni opravi

Oporoka v lepenki

V petek, 26. februarja, so pokopali na malem angleškem pokopališču Little Marlow pisatelja kriminalnih romanov Edgarja Wallacea. Pokojnikovo truplo so pred pogrebom izpostavili v pisateljevi delovni sobi. Po pogrebu so pregledali hišo, v kateri je delal romanopisec, kajti v Londonu, kjer je običajno bival Wallace, kadar je bil v prestolnici, niso našli nobenih listin. Prebrskali so vse kote in v Marlowu in glej,

v nekem zaprašenem kotcu je našel stari pisatelj sluga oporoko v ovojju stare lepenke. Čemu je Wallace skrnil svojo oporoko v lepenko, bo menda večno ostalo nepojasnjeno. Oporoko bodo odprli prihodnje dni in pisateljeva vdova se nadeja, da ne stoji v listini nobena posebna klavzula, ki bi od nje zahtevala stvari, ki ne pristojijo ženi največjega kriminalnega pisca sodanosti.

Zemlja monsunov

Japonske ekspanzivne težnje izvirajo v glavnem iz prenasajenosti japonskega cesarstva. Pri tem igra veliko vlogo tudi podnebje. Japonska je, kakor znano, gorata dežela. Japonci pa so v pogledu zdravja zelo občutljivi narave in nimajo tiste prilagodljivosti, ki odklikuje n. pr. Kitajce. Ze sama lega japonske države vsiljuje deželi znatne klimatične razlikosti. Japonska je na ta način deloma podrejena vplivu kurosva, toplega morskega toka in ojasiva, mrzlega toka iz polarnih krajev. Poleg tega sodoločajo japonske podnebne spremembe v zračnih plasteh, tako zvanj monsunu.

Z veliko točnostjo veje od maja do oktobra poletni monsun od juga in jugovzhoda, pozimi pa antimonsum s severa in severozapada. Prvi je topel in vlažen, vsaj kadar prihaja na vzhodno obalo. Na tem nabrežju in v goratih predelih pa izgubi svojo vlažnost. Deževni vzhodni obali stoji nasproti suha, zapadna obala, ki kaže velike razlike navzlic temu, da je razdalja med obema skrajnostima prilično skromna. Antimonsum pa ravna docela nasprotno od monsunu. Kadar pride na vzhodno obalo, prinaša dež. Na zapadno nabrežje prihaja že suh. Potemtakem ima Japonska mnogo deževja samo v goratih pokrajinah. Padavine znašajo tam 3300 mm letno. Po njih zaslugi prištevajo Japonsko med najbolj deževne kraje sveta.

Temperature so zelo različne. Razlika v srednjih letnih temperaturah je do 16 stopinj. Med tem ko Japonci na jugu komaj poznajo sneg in led, vladajo na severu čisto ostre zime. Med Tokiom in Hakodatom, ki sta oddaljena 600 km, znaša razlika med srednjo temperaturo celih 6 stopinj.

Monsuni s svojimi padavinami povzročajo, da ima Japonska popolnoma urejeno, nekako zakonito vnaprej določeno klimo. Skoro z matematično natančnostjo je mo-

gče napovedati dež, eneg, vročino in mrzota. Japonci torej ne poznajo velikih nepričakovljivih razlik med posameznimi letnimi dobami kakor jih imamo pri nas. Vremenorovje ima pri njih tudi lažje stališče.

Najlepši letni čas na Japonskem je jesen. Takrat nastopi prav za prav nekakšen odmor med poletnim monsunom in zimskim antimonsumom. Zrak je miren in čist, v srednjih legah celo gorak. Zato pomeni jesen za Japonce najlepši letni čas. Zato počitka in nabiranja novih sil. Vse to pa traja samo do prvega tajfuna, težkega viharja, ki prinese navadno konec lepe dobe in pomeni konak v nadve neprijeten čas.

Bela garda proti rdeči Rusiji

Semjonov,

vodja ruskih belih gardistov, ki se po sovjetskih poročilih pogaja z japonsko vlado za obrazovanje belogardnega armadnega zbora v Mandžuriji

Pol za šalo, pol zares

Direktni in indirektni davki

Učitelj govori v šoli o direktnih in indirektnih davkih. Na koncu razlage pozove učenca, naj mu navede kakšen primer indirektnih davkov.

Učenec: »Davek na pes.«
Učitelj: »Po čem pa sodiš, da je ta davek indirektni?«
Učenec: »Ker ga ne plačuje pes, ampak človek.«

Prevara

»To pa že rečem, malokdo se je tako brkovo prevaril kakor mlada baronica, ko je privolila v poroko s starim milijonarjem.«

»Kako to? Ali ima manj kakor je mislila?«

»Ah, tega ne. Ampak stavec je petnajst let mlajši kakor je rekla.«

Pogovor o jedi

»Vse svoje življenje sem jedel samo goveje meso.«

»Nu, in vam je ugajalo? Niste bili nikoli bolni?«

»Pah, bolan! Bil sem zdrav kakor biki.«

»Čudno, čudno. Jaz pa jem že tri mesece samo ribe in še vedno ne znam plavati.«

Vsak dan ena

Oče: »Prinesi mi limonado in čašo piva!«
Sin: »Ne, prinesite tudi očetu pivo!«

Kitajski general Ma

imenovan tudi Mačateng, ki si je pridobil velik sloves v bojih ob reki Noni, pozneje pa je izdal kitajske interese Japoncem, je bil po ruskih vesteh umorjen v Harbinu

